

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2023

Pripravila:
Petra Širko Poljanšek, prof.
direktorica

februar 2024

UVOD	1
ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	3
CILJI KNJIŽNICE	4
DELOVANJE KNJIŽNICE V LETU 2023	5
MOTENI DELOVNI POGOJI ZARADI DEL, POVEZANIH Z GRADNJO PRIZIDKA	5
DOGODEK VIŠJE SILE	5
IZPOLNJEVANJE CILJEV PROGRAMA ZA LETO 2023	9
ORGANIZIRANOST KNJIŽNICE	10
STROKOVNI KNJIŽNIČARSKI DELAVCI	11
OBRATOVALNI ČAS.....	13
KNJIŽNIČNA DEJAVNOST	14
PROSTOR IN OPREMA	14
NOVA STORITEV – PAKETNIKI ZA PREVZEM KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	14
INVESTICIJE V OKVIRU INFORMACIJSKE PODPORE	15
KNJIŽNIČNA ZBIRKA	18
UPORABNIKI KNJIŽNICE	21
OBISK KNJIŽNICE	23
IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	25
IZOBRAŽEVANJA IN STROKOVNI DOGODKI.....	29
POVEZOVANJE IN SODELOVANJE.....	32
DRUGA DEJAVNOST KNJIŽNICE.....	32
DEJAVNOSTI ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE	32
DEJAVNOSTI ZA UPORABNIKE S POSEBNIMI POTREBAMI	36
DEJAVNOSTI ZA ODRASLE.....	38
<i>Prireditvena dejavnost za odrasle v letu 2023.....</i>	<i>38</i>
<i>Delo z odraslimi uporabniki za spodbujanje bralne kulture.....</i>	<i>40</i>
DOMOZNANSKA DEJAVNOST	42
MUZEJSKA ZBIRKA MOZIRJE IN MOZIRJANI TER OSEBNA ZBIRKA ALEKSANDRA VIDEČNIKA	43
FINANČNO POROČILO	45
ZAKLJUČEK	48

UVOD

Osrednja knjižnica Mozirje je splošna knjižnica. Kot samostojno knjižnico jo je ustanoviteljica Občina Mozirje imenovala na svoji 7. redni seji, dne 17. 9. 2003, z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Mozirje. Odlok je bil objavljen v Uradnem listu RS št 101, 21.10. 2003. V sodni register pri Okrožnem sodišču v Celju je bil vpisan 15. 12. 2005, pod številko vložka 1/04097/00.

V letu 2009 smo Odlok o ustanovitvi Knjižnice Mozirje spremenili zaradi izločitve Občine Rečica ob Savinji iz skupne Občine Mozirje ter spremembe zakonodaje. Novi odlok je bil sprejet na 25. redni seji občinskega sveta Občine Mozirje, dne 21. 9. 2009, in je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 76, dne 30. 9. 2009.

Knjižnica Mozirje opravlja svojo dejavnost za potrebe občin Zgornje Savinjske doline: Mozirje, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Nazarje, Rečica ob Savinji in Solčava, s skupno 16.361 prebivalci (stanje 1. 7. 2023 Statistični urad Republike Slovenije). Knjižnica spada v IV. skupino splošnih knjižnic (kriterij razdelitve je število prebivalcev na področju).

Strokovno vodeno in organizirano knjižničarstvo se je pričelo 1. junija 1973. Takrat je Matična služba za knjižničarstvo pri NUK Ljubljana podala pobudo, da se v vseh občinah države ustanovijo splošne knjižnice. Ker ni bilo pogojev za samostojno delovanje knjižnice, se je organizacijsko pripojila v Zvezo kulturnih organizacij občine Mozirje, ki je bila neprofesionalna organizacija na področju kulture.

10. decembra 1991 je bil ustanovljen Zavod za kulturo občine Mozirje, na katerega je bilo preneseno delovanje knjižnice. Zaposlitev strokovnih delavcev je bila urejena z redno zaposlitvijo, direktor pa je bil imenovan z neprofesionalno zaposlitvijo. 24. oktobra 1997 se je ime Zavoda za kulturo občine Mozirje spremenilo v Zavod za kulturo Mozirje.

Matična številka knjižnice je 5644585000, davčna številka je 92486835, šifra dejavnosti je 92.511, registrska številka je 5035005874, transakcijski račun je odprt pri UJP Žalec s številko 01279-6030372913.

Knjižnici Mozirje je Občinski svet Občine Mozirje s sklepom št. 062-02/04-07, z dne 8. 10. 2004, predal v upravljanje na novo ustanovljeno Muzejsko zbirko Mozirje in Mozirjani ter Osebno zbirko Aleksandra Videčnika, ki imata prostore na Savinjski cesti 2.

Dejavnost in poslovanje Osrednje knjižnice je v letu 2021 podrobneje uredil Občinski svet Občine Mozirje s sprejetjem Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Osrednja knjižnica Mozirje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 34/2021), ki je začel veljati 9. julija 2021. Z občinami, za katere knjižnica izvaja knjižnično javno službo, pa ima podpisane pogodbe o zagotavljanju javne službe, in sicer: z občinami Nazarje, Rečica ob Savinji, Ljubno, Gornji Grad, Luče in Solčava.

Knjižnico upravlja Svet Osrednje knjižnice Mozirje, ki ga sestavlja 5 članov:

- trije predstavniki ustanoviteljice: mag. Borut Repše, Andreja Gumzej in Marko Presečnik, ki so bili imenovani na 6. dopisni seji Občinskega sveta Občine Mozirje dne 2. 9. 2021;
- en predstavnik delavcev zavoda: Mateja Ugovšek, ki je bila izvoljena na volitvah dne 26. 8. 2021;
- en predstavnik uporabnikov: Anton Venek, ki ga je imenoval Občinski svet Občine Mozirje na 6. dopisni seji dne 2. 9. 2021 na podlagi predhodno objavljenega javnega poziva.

Predsednik sveta je mag. Borut Repše, ki je bil izvoljen na 1. redni seji Sveta Knjižnice Mozirje, dne 16. 9. 2021, njegova namestnica pa je Mateja Ugovšek.

Na osnovi javnega razpisa (UL RS št.153/2021) za direktorja knjižnice je svet zavoda na 3. redni seji dne 24. 11. 2021 s podanim soglasjem Občinskega sveta Občine Mozirje ter pozitivnim mnenjem vseh šestih občin pogodbenih partneric imenoval Petro Širko Poljanšek. Direktorica je imenovana za dobo 5 let.

ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

Osrednja knjižnica Mozirje svojo dejavnost izvaja na podlagi naslednjih zakonskih in podzakonskih aktov:

- Zakon o knjižničarstvu (Ur. list 87/2001, 96/2002 in 92/2015)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. list 77/07, z dopolnitvami in spremembami)
- Zakon o zavodih (Ur. list 12/1991, z dopolnitvami in spremembami)
- Zakon o javnih uslužbencih (Ur. list 63/2007, z dopolnitvami in spremembami)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. list 108/09, UPB13, z dopolnitvami in spremembami)
- Zakon o razmerju plač v javnih zavodih (Ur. list 70/2005)
- Zakon o delovnih razmerjih (Ur. list 21/2013, z dopolnitvami in spremembami)
- Zakon o javnih financah (Ur. list 79/1999)
- Zakon o računovodstvu (Ur. list 23/1999)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ur. list 28/23)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost za več občin in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. list 19/2003)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur. list 105/2003)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. list 88/2003)
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o načinu financiranja javnih zavodov, skladov in javnih agencij na področju kulture (Ur. list 97/2003)
- Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (Ur. list 9/2009 in 65/2016)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. list 29/2003 in 162/ 22)
- Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju (Ur. list 4/2018)
- Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede (Ur. list 51/2008, 91/2008, 113/2009 in 22/2019).
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti (Ur. list 45/1994, z dopolnitvami in spremembami)
- Kolektivna pogodba za javni sektor (Ur. list 57/08)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Mozirje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 34/2021)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028)
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022-2029 (Ur. l. 29/ 22)
- Manifest o splošnih knjižnicah, UNESCO 1994
- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027

CILJI KNJIŽNICE

Letni cilji so prikazani v Programu dela Osrednje knjižnice Mozirje za leto 2023. Skladni so z našimi dolgoročnimi cilji. Nanašajo se na knjižnično dejavnost in pogoje dela, na izpolnjevanje nalog, ki omogočajo dostopnost knjižnične dejavnosti prebivalcem, kar je smoter knjižnične dejavnosti.

Splošni cilji razvoja knjižnične dejavnosti, za doseg katerih si trajno prizadevamo, so:

- zagotoviti splošen dostop do knjižničnega gradiva na vseh nosilcih, od klasičnih do elektronskih publikacij, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov za namene vseh vrst izobraževanja, informiranja in kulturne rasti občanov v vseh življenjskih obdobjih;
- zagotoviti primerno strokovno pomoč, svetovanje, informiranje, informacijsko opismenjevanje, bibliopedagoško vzgojo in širjenje bralne kulture s strani knjižničnega kadra;
- posodabljati informacijsko tehnologijo in povečevati oddaljen dostop do knjižnic;
- pripomoči k enakopravnosti, demokratičnosti, kulturni blaginji v okolju delovanja ter soustvarjati možnosti za bolj kakovostno življenje tako posameznika kot tudi skupnosti.

V Strateškem načrtu Osrednje knjižnice Mozirje 2020 –2025 pa najbolj izpostavljam sledeče cilje, ki smo jih v letu 2023 v veliki meri že uresničevali:

- povečanje prostorov osrednje knjižnice v Mozirju;
- ohranjanje doseženega nivoja, številčnosti in uporabe klasičnih knjižničnih dejavnosti in storitev ter uvajanje novih, predvsem na področju e-storitev, vseživljenjskega učenja, informacijskega opismenjevanja, dela z mladimi ter z uporabniki s posebnimi potrebami in dejavnosti na področju bralne pismenosti;
- doseganje predpisane stopnje zaposlovanja knjižničarskih in drugih strokovnih delavcev;
- razvoj mreže Osrednje knjižnice Mozirje, pri čemer mislimo na usklajen informacijsko-komunikacijski razvoj enot in dostop do drugih knjižničnih storitev vsem občanom;
- nadaljevanje razvoja domoznanske dejavnosti v smislu ohranjanja vloge knjižnice kot povezovalnega akterja domoznanske dejavnosti v okolju.

DELOVANJE KNJIŽNICE V LETU 2023

Moteni delovni pogoji zaradi del, povezanih z gradnjo prizidka

Leto 2023 je bilo za delovanje naše knjižnice nekoliko oteženo v dveh pogledih. Zaradi izgradnje prizidka se je najbolj čutilo pomanjkanje prostora na mladinskem oddelku v galeriji pri organiziranih obiskih šolskih skupin ter pri izvajanju prireditev. Ker smo ostali brez prireditvenega prostora, smo manj številčne dogodke izvajali v Zbirki Aleksandra Videčnika, ki pa se je izkazala za premajhen in preveč utesnjen prostor.

Posledično smo v tem letu izvedli manj prireditev za odrasle kot običajno.

Ob najrazličnejših delih v zvezi z novogradnjo se je občasno pojavljal hrup in oteževal delo zaposlenih ter komunikacijo z uporabniki. V obstoječem delu knjižnice so delavci poleti montirali javljalnike požara in varnostno razsvetljavo, zaradi česar so bili po več dni skupaj prisotni v naših delovnih prostorih in pisarnah. Obratovalni čas knjižnice za uporabnike pa zaradi del ni bil moten. Vsa dela z novogradnjo so bila oktobra zaključena in delovanje knjižnice se je v tem pogledu vrnilo v ustaljene tire.

Dogodek višje sile

4. avgusta 2023 so kletni prostori Kulturnega doma Mozirje utrpeli škodo v poplavih.

Tam se je začasno nahajal mladinski oddelek naše knjižnice s čitalnico, arhiv ter skladiščni prostori. Meteorna voda je vdrla iz prenapolnjenega jaška in poplavila omenjene prostore (30 cm). Iz njih je odtekla tudi v prostore novega prizidka, zaradi česar je bila nujno kasnejše izsuševanje prostorov in sten, ki je trajalo štiri mesece.

Škoda je nastala večinoma na gradivu, delno na opremi. Uničenih je bilo okoli 2.500 enot gradiva iz knjižnice in skladišča. Zaposleni smo s pomočjo čistilnega servisa ter prostovoljcev iz Muzeja Velenje v štirih dneh počistili prostore in na varno in suho umaknili gradivo, ki je bilo izpostavljeno vlagi. Teden dni po poplavih so nas obiskali restavratorji iz Narodne in univerzitetne knjižnice, da bi pomagali pri sanaciji poškodovanega gradiva, a ta zaradi našega hitrega odziva in sanacije ni bila več potrebna. Posodili so nam dva razvlaževalnika.

Poplavljeni galerijski prostori z mladinskim gradivom

Poplavljena čitalnica v galerijskih prostorih

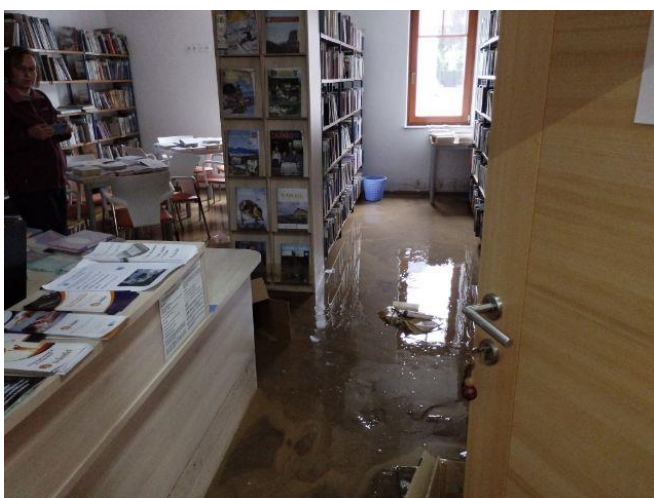

Uničeno gradivo v mozirski knjižnici

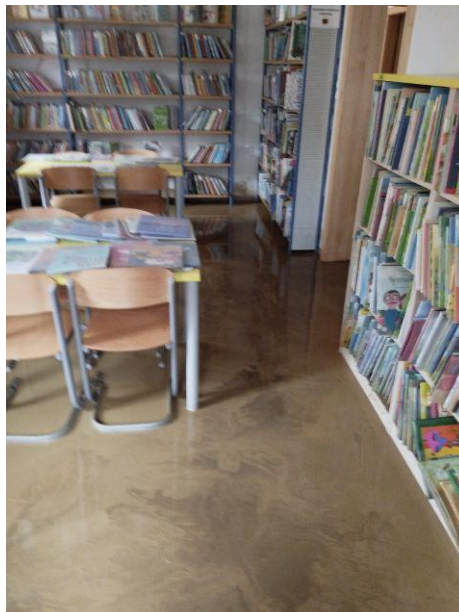
Poplave so prizadele še eno našo enoto, Knjižnico Luče.

Knjižnico Luče je 4. avgusta dosegla voda, ki je prestopila strugo reke Lučnice in uničila velik del gradiva, predvsem na mladinskem oddelku. Voda je vdrla v stavbo, ki je v zasebni lasti družine Podlesnik, ki v stavbi tudi biva. Prizadevna lastnika sta bila prva, ki sta v noči na 5. avgust nemudoma začela s čiščenjem in odstranjevanjem vode in kmalu so se jima pridružili tudi številni sosede, občani in občanke Luč, tako da so v 4 urah uspeli odstraniti večino vode.

Knjižnica Luče je bila v dveh mesecih popolnoma sanirana, vrata je obiskovalcem ponovno odprla že v začetku oktobra, uničeno gradivo pa smo začasno deloma nadomestili z gradivom, izposojenim iz drugih oddelčnih knjižnic. Trajno ga bo nadomestila v letu 2024 s pomočjo sredstev Ministrstva za kulturo v okviru financiranja knjižničnega gradiva za knjižnice. Knjižnica Luče in Knjižnica Solčava sta bili zaradi nedostopnosti od 8. avgusta do 2. oktobra 2023 zaprti. V tem obdobju članom nismo obračunavali zamudnine in opominov.

Poplavljen knjižnica v Lučah

21. oktobra 2023 sta v okviru regijskega obiska vlade v Savinjski regiji obiskala naši prizadeti knjižnici predstavnika ministrstva, sekretar mag. Marko Rusjan in svetovalka v kabinetu ministrice Kim Komljanec.

Sekretar je pozdravil sočutje in solidarnostni odnos, s katerima so se skupnosti odzvale ob poletnih naravnih ujmah, in poudaril, da je prav kultura vezivno tkivo skupnosti.

Obisk predstavnikov Ministrstva za kulturo v Knjižnici Luče 21. oktobra 2023

IZPOLNJEVANJE CILJEV PROGRAMA ZA LETO 2023

Letni cilji, zastavljeni v Programu dela za leto 2023 so bili v veliki meri doseženi. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo cilje izpolnjevali tudi v skladu s Strateškim načrtom. Pridobili smo nove, prepotrebne knjižnične prostore v osrednji enoti in konec leta tudi v solčavski knjižnici. Dosegli smo višja finančna sredstva kot preteklo leto in izpopolnili kadrovske zasedbe strokovnih delavcev z novo zaposlitvijo. Statistični podatki o delu Osrednje knjižnice Mozirje (članstvo, izposoja in obisk) kažejo porast vseh merjenih statističnih kazalcev. Leto 2023 je bilo investicijsko naravnano, za zavod smo nakupili šest novih osebnih računalnikov, prenosni in tablični računalnik, paketnike ter opremo za informacijske potrebe novega prizidka. Prihodki so bili izvedeni pravočasno in v skladu s podpisanimi pogodbami z vsemi sedmimi občinami ter Ministrstvom za kulturo (za nakup gradiva in tabličnega računalnika iPad). Glede na predhodno leto so se povečali prihodki občin in lastni prihodki. Ocenjujemo, da smo leto 2023 zaključili uspešno.

Organizacijski, poslovni in strokovni dogodki v letu 2023:

- dosegli smo, da se je delež prihodkov financierjev in delež lastnih prihodkov glede na predhodno leto povečal;
- zaposlili smo novega strokovnega delavca na delovnem mestu višji knjižničar;
- uspešno smo kandidirali na pozivu Ministrstva za kulturo in pridobili nov tablični računalnik iPad za zaposlene;
- izvedli smo številne investicije v okviru informacijske podpore za potrebe zavoda ter novo digitalno rešitev za uporabnike (paketniki);
- hitro in uspešno smo izvedli čiščenje ter sanacijo prostorov in opreme v osrednji enoti zaradi posledic poplav;
- v dogovoru z Ministrstvom za kulturo koordinirali obisk predstavnikov ministrstva po poplavih v knjižnicah Luče in Mozirje;
- v okviru svojih dejavnosti sodelovali s preko 20 subjekti v regiji in širše;
- redno sodelovali z izvajalcem in investitorjem prizidka na koordinacijskih sestankih;
- dvig vseh statističnih podatkov o delu knjižnice (izposoja, članstvo, obisk) glede na preteklo leto;
- skladno z novim zakonom uvedli novo elektronsko evidentiranje delovnega časa;
- za redno obveščanje zaposlenih in dobro komunikacijo med zaposlenimi izvedli 35 rednih tedenskih delovnih sestankov;
- s prirastom zbirke smo precej presegle načrtovan nakup knjižničnega gradiva;
- z digitalizacijo domoznanskih vsebin na portalu Kamra in Obrazi Slovenije smo bili aktivni soustvarjalci slovenske kulturne dediščine;
- dosegli smo zastavljene cilje na področju promocije kakovostnega branja za odrasle in k projektu bralne značke privabili 153 bralcev;

- promovirali smo knjižnično dejavnost z objavo prispevkov in dejavnosti (v občinskih glasilih) z naših dogodkov in knjižnih rubrik.

ORGANIZIRANOST KNJIŽNICE

Knjižnica Mozirje je organizirana v osrednjo knjižnico z mrežo organizacijskih enot - krajevnih knjižnic - v vseh občinskih središčih, z izposojevališčem (premična zbirka) v turistično-rekreativnem centru Golte ter Muzejsko zbirko Mozirje in Mozirjani:

- Knjižnica Mozirje, Hribernikova ulica 1, Mozirje, tel.: 03- 837-01-80, 837-01-82;
- Knjižnica Gornji Grad, Tlaka 28, Gornji Grad, tel.: 03- 5843-170;
- Knjižnica Ljubno, Foršt 6, Ljubno, tel.: 03-839-15-79;
- Knjižnica Luče, Luče 19, Luče, tel.: 03-839-35-52;
- Knjižnica Nazarje, Savinjska cesta 4, Nazarje, tel.: 03- 839-01-44;
- Knjižnica Rečica, Rečica 61, Rečica ob Savinji; tel.: 03-839-01-38;
- Knjižnica Solčava, Solčava 10, Solčava, tel.: 03- 620-26-56;
- Muzejska zbirka Mozirje in Mozirjani, Savinjska cesta 4, Mozirje, tel.: 03- 839-46-99;
- Premična zbirka Golte, tel.: 839-11-00 (recepција hotela).

STROKOVNI KNJIŽNIČARSKI DELAVCI

Strokovni knjižničarski delavci so delavci z univerzitetno, visoko, višjo in srednjo izobrazbo, ki opravljajo strokovna knjižničarska dela. Strokovno znanje si pridobijo s formalnim ali dopolnilnim izobraževanjem in imajo opravljen strokovni bibliotekarski izpit.

V letu 2023 je bilo v prvi polovici leta zaposlenih sedem, v drugi polovici leta pa osem strokovnih delavcev in direktorica. Julija se je kolektivu pridružil nov strokovni delavec, višji knjižničar.

Eden izmed strokovnih delavcev je zaposlen kot muzejski sodelavec za delo v muzejski zbirki z delovno obveznostjo 12 ur tedensko, 28 ur tedensko pa opravi v knjižnici.

V skladu z Aktom o sistemizaciji delovnih mest v Osrednji knjižnici Mozirje (sprejetim 26. 3. 2019 na 4. redni seji Občinskega sveta Občine Mozirje), Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe in kadrovskim načrtom so bila zasedena naslednja delovna mesta:

- knjižničar z opisom del in nalog: informator, izposoja gradiva, delo z bralci in uporabniki, urejanje knjižnih polic, pomoč pri strokovni obdelavi gradiva, odpis gradiva, priprava opominov, priprava vabil za prireditve, obveščanje javnosti o dogodkih v lokalnem časopisu in na družbenem omrežju, priprava prispevkov o dogodkih in delu knjižnice za lokalni časopis in občinske informatorje, priprava knjižnih rubrik za lokalni časopis, priprava knjižnih ugank, organizacija ur pravljic v osrednji in krajevni knjižnici, izvajanje mesečnih literarnih srečanj v krajevni knjižnici z bralci v tretjem življenjskem obdobju, organizacija dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami, vodenje prireditev;
- višji knjižničar z opisom del in nalog: informator, izposoja gradiva, delo z bralci in uporabniki, urejanje in popravilo knjižničnega gradiva, arhiviranje serijskih publikacij, sortiranje in izbor darovanega knjižnega gradiva, izbor avdiovizualnega gradiva za nakup; vodenje razstav v galeriji; predstavitev e-storitev knjižnice v sklopu bibliopedagoških dejavnosti za otroke, pomoč v muzejski zbirki,
- višji knjižničar z opisom del in nalog: informator, izposoja gradiva, delo z bralci in uporabniki, urejanje in popravilo knjižničnega gradiv, arhiviranje serijskih publikacij, pomoč pri postavitvi razstav v galeriji, pomoč v muzejski zbirki;
- muzejski sodelavec/bibliotekar z opisom del in nalog v muzejski zbirki in knjižnici : vodenje obiskovalcev po zbirki in mozirskem trgu, uvajanje primernih oblik dela z mladino v muzejski zbirki, urejanje zbirk, priprava prispevkov za spletni biografski leksikon, sodelovanje s TIC-em Mozirje, priprava rubrike Domoznanski utrinki, izposoja gradiva, urejanje knjižničnega gradiva, urejanje knjižnih polic, delo z bralci in uporabniki, izposoja in skrb za krajevno knjižnico, organizacija pravljicnih ur v krajevni knjižnici, delo v domoznanskem oddelku;
- bibliotekar z opisom del in nalog: informator, izposoja gradiva, delo z bralci in uporabniki, urejanje knjižničnega gradiva, urejanje knjižnih polic, izposoja in skrb za krajevno knjižnico, organizacija pravljicnih ur in obiskov vrtčevskih otrok v dveh

krajevnih knjižnicah, organizacija projekta predšolske bralne značke, izvajanje mesečnih literarnih srečanj v krajevni knjižnici;

- bibliotekar z opisom del in nalog: informator, izposoja gradiva, urejanje knjižničnega gradiva, delo z bralci, organizacija pravljicnih ur v krajevni knjižnici, vodenje mesečnih literarnih srečanj z bralci v tretjem življenjskem obdobju v krajevni knjižnici; priprava prispevkov za občinske informatorje, delo v muzejski zbirki – vodenje obiskovalcev, organizacija projekta Rastem s knjigo; priprava domoznanskih prispevkov na spletnih portalih Kamra in spletni biografski leksikon; vodenje prireditev;
- bibliotekar z opisom del in nalog: informator, izposoja gradiva, delo z bralci in uporabniki, nabava in bibliografska obdelava knjižničnega gradiva, katalogizacija notnega gradiva v sistemu Cobiss, kreiranje izpisov in statistik za potrebe različnih dokumentov knjižnice, skrb za računalniški razvoj in računalniško opremo v vseh krajevnih knjižnicah, zbiranje in priprava domoznanskih prispevkov na spletnih portalih Kamra in spletni biografski leksikon; priprava prispevkov o dogodkih knjižnice za lokalni časopis in na družbenem omrežju, izdelava zapisov za bibliografijo, računalniško oblikovanje vabil in drugih dokumentov, medknjižnična izposoja;
- bibliotekar z opisom del in nalog: informator, izposoja gradiva, delo z bralci in uporabniki, urejanje knjižničnega gradiva, arhiviranje serijskih publikacij in urejanje skladišča, odpis gradiva, izvajanje ur pravljic in dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami, izvajanje mesečnih bralnih srečanj z bralci v tretjem življenjskem obdobju v dveh krajevnih knjižnicah; vodenje obiskovalcev, organizacija projekta predšolske bralne značke;
- direktor knjižnice z opisom del in nalog: poslovno in programsko vodenje knjižnice, predstavljanje in zastopanje knjižnice, organizacija in usklajevanje poslovanja knjižnice, določanje poslovne politike in ukrepov za njeno izvajanje.

OBRATOVALNI ČAS

Konec decembra 2022 je bila sprejeta nova Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l.RS 162/22), ki določa nov obratovalni čas enot splošnih knjižnic, marca 2023 pa je bil sprejet tudi nov Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ur. l. RS 28/23), v katerem je minimalni obratovalni čas knjižnic usklajen z določbami Uredbe.

Obratovalni čas enot splošne knjižnice je za:

- osrednjo enoto: šest dni v tednu, najmanj 45 ur tedensko,
- krajevno enoto v naseljih z več kot 2.500 prebivalci: najmanj 20 ur tedensko,
- krajevno enoto v naseljih do 2.500 prebivalcev: najmanj deset ur tedensko.

Po določbah prejšnje uredbe in pravilnika smo obratovalni čas v vseh naših enotah dosegali oziroma ga v treh enotah celo presegali (Mozirje, Luče in Solčava).

Določeno je bilo, da mora biti knjižnica v občinah, ki imajo od 2.000 do 6.000 prebivalcev, odprta 15 ur na teden, v občinah z manj kot 2.000 prebivalci pa 4 ure na teden.

Nova uredba in pravilnik pa sedaj določata, da mora biti knjižnica v občinah z več kot 2.500 prebivalci odprta najmanj 20 ur na teden, občina z manj kot 2.500 prebivalci pa najmanj 10 ur na teden. Izjema je le, če je npr. osrednja enota ali druga krajevna knjižnica oddaljena od posamezne knjižnice 4 km ali manj, tako kot v našem primeru Knjižnica Nazarje od Knjižnice Mozirje in Knjižnice Rečica, potem je obstoječi odpiralni čas ustrezen.

Normativa v letu 2023 nismo dosegali v treh naših enotah – na Ljubnem, v Lučah in v Solčavi, dosegali pa smo ga v Mozirju, v Nazarjah, v Gornjem Gradu in na Rečici.

Osrednja enota v Mozirju je bila odprta 49 ur na teden, krajevne knjižnice Nazarje, Rečica, Gornji Grad in Ljubno 15 ur na teden, knjižnici Luče in Solčava pa 7 oziroma 6 ur na teden. Splošne knjižnice moramo uskladiti obratovalni čas s predpisi do konca julija 2024.

Od 8. avgusta do 2. oktobra 2023 sta bili zaradi posledic poplav in nedostopnosti zaprti knjižnici v Lučah in Solčavi.

Knjižnica	Št. preb.	Uredba	Realizac. odprtosti	Doseg norm.	PO	TO	SR	ČE	PE	SO
Mozirje	4.418	45	49	109 %	7-15	8-18	7-15	11-19	8-18	8-13
G. Grad	2.452	10	15	150 %	10-15	10-14			13-19	
Ljubno	2.578	20	15	75 %	10-15		14-17	12-19		
Luče	1.465	10	6	60%		15-18		12-15		
Nazarje	2.630	10	15	150 %	10-14		12-15	16-19		
Rečica	2.299	10	15	150 %	10-15	10-15	12-19			
Solčava	519	10	7	70 %		14-18	10-13			

Tabela 1: Odprtost in obratovalni čas v letu 2023

KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

Prostor in oprema

V letu 2023 je bil zgrajen prizidek h Kulturnemu domu Mozirje, s katerim je rešena prostorska stiska knjižnice. V pritličju so nov oddelek za odrasle s čitalnico in nove sanitarije v izmeri 318 m², v kletnih prostorih pa mladinski in otroški oddelek, domoznanski oddelek ter arhiv, ki merijo 308m² ter so z ostalim delom prizidka povezani z dvigalom.

Vsi novi prostori v prizidku, ki so prosto dostopni uporabnikom, so opremljeni z novo pohištveno opremo.

Nova storitev – paketniki za prevzem knjižničnega gradiva

V matični enoti v Mozirju je od decembra 2023 na voljo nova storitev za vse člane knjižnice. Paketniki, ki so pritrjeni na steno v niši pod stopnicami Kulturnega doma Mozirje, omogočajo članom prevzem knjižničnega gradiva tudi izven obratovalnega časa knjižnice 24 ur na dan in vse dni v tednu. Nameščenih je 9 paketnikov. Prevzem gradiva v paketniku lahko uporabljajo tako člani, ki uporabljajo storitve Cobiss, kot tisti, ki jih ne, le da se morajo slednji za prevzem prej dogovoriti s knjižničarjem po telefonu.

Prostor pod stopnicami s paketniki smo prepleskali, v njem na novo uredili razsvetljavo ter ga z novo leseno ograjo na ključ ločili in ogradili od prostora za odpadke.

Paketniki v niši pod stopnicami v dvorano

V knjižničnih prostorih za obiskovalce in delovnih prostorih za zaposlene v osrednji enoti smo zamenjali notranje lamelne zavesne na vseh oknih.

V pisarni vodstva v starem delu knjižnice smo zamenjali tri dotrajane omare, ki jih je poleti dodatno namočila meteorna voda, ki je skozi okna pritekla v prostor.

V Knjižnici Gornji Grad smo pri izposojevalnem pultu kupili nov predalnik na kolesih.

Investicije v okviru informacijske podpore

- nakup paketnikov Direct4.me z 9 predali
- nakup tabličnega računalnika Apple iPad za zaposlene (poziv MzK za IKT)
- nakup 4 računalnikov z monitorji za zaposlene
- nakup 2 tiskalnikov EPSON
- nakup 2 ročnih čitalcev črtne kode
- nakup 4 RFID čitalcev za gradivo
- nakup 1 računalnika za potrebe računovodskega programa SAOP
- nakup 1 računalnika z monitorjem za nadomestilo poplavljenega računalnika v Lučah
- nakup opreme za informacijske potrebe v novem prizidku (2 UPS napravi, SSD disk, 48-portno stikalo)

V vseh enotah Osrednje knjižnice Mozirje je bilo lani na voljo 8 računalnikov za uporabnike, 7 multifunkcijskih naprav za reproduciranje gradiva in fotokopirni stroj. V Mozirju imamo sicer še šest računalnikov za uporabnike, ki pa jih v letu 2023 zaradi prostorske stiske, povezane z gradnjo prizidka, nismo mogli dati na voljo uporabnikom. V letošnjem letu so omenjeni računalniki že nameščeni na oddelku za odrasle v novem prizidku.

Za zaposlene imamo 15 računalnikov, 10 tiskalnikov za blagajniško poslovanje, 12 čitalcev črtne kode, 4 RFID čitalce, 3 prenosne računalnike in tablični računalnik.

Pomembnejše aktivnosti na področju IKT v letu 2023

- priprava in prijava na poziv za nakup IKT opreme (tablični računalnik Apple iPad)
- uvedba intranet aplikacije za beleženje delovnega časa
- skrb za nadgradnjo vseh računalnikov za zaposlene in uporabnike v vseh enotah
- odvoz iztrošene računalniške opreme na deponijo za odpadke

Oddelek za odrasle v pritličju novega prizidka

Mladinski oddelek v kleti novega prizidka

Otroški oddelek v kleti novega prizidka

Knjižnica	kvadratura
Mozirje	1233 m ²
Gornji Grad	69 m ²
Ljubno	147,2 m ²
Luče	78,94 m ²
Nazarje	103 m ²
Rečica	92 m ²
Solčava	61 m ²
SKUPAJ	1784,14 m²

Tabela 2: Velikost knjižničnih prostorov posameznih krajevnih knjižni

Knjižnična zbirka

V letu 2023 smo s strani sofinancerjev nakupa knjižničnega gradiva prejeli obseg sredstev, primerljiv s preteklimi leti. Cene knjižničnega gradiva so se v letu 2023 povišale, kljub temu pa smo uspešno zaključili nabavno leto. Pri nakupu smo presegli načrtovanih 4.000 € lastnih sredstev za knjižnično gradivo in dosegli 6.994 € lastnih sredstev.

Nabavili smo 3.004 enote gradiva, k letnemu prirastu pa štejemo nakup in dar, kar znaša 3.602 enoti. Pridobili smo tudi 69 licenc e-knjig in 100 licenc zvočnih knjig in skupni dotok knjižničnega gradiva v lanskem letu je 3.771 enot.

Skupna vrednost nakupljenega gradiva je znašala 73.822 €, povprečna cena tiskane enote pa je bila 22,73 €.

Pridobili smo 3.403 knjige in serijske publikacije, 102 izvoda avdiovizualnega gradiva, 2 E-publikacije. Glede na normativne podlage smo dosegli ustrezna razmerja med strokovnim in leposlovnim gradivom ter med gradivom za odrasle uporabnike in gradivom za otroke in mladino.

Uporabnikom smo omogočili tudi dostop do šestih podatkovnih zbirk, od teh smo naročnino za štiri zagotavljali iz sredstev OOK in za eno iz sredstev zunanjega financerja (NUK).

Na obseg prirasta so vplivali:

- upoštevanje normativnih podlag – Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe in Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice, ki jih upoštevamo pri razmerjih;
- založniška produkcija, ki vpliva na vsebinsko strukturo prirasta;
- povpraševanje bralcev;
- darovi založb;
- darovi naših uporabnikov, ki jih pregledamo in po presoji uvrstimo v zbirko.

Trudili smo se, da smo po vseh knjižnicah enakomerno porazdelili gradivo. V krajevnih knjižnicah je povpraševanje po leposlovju večje, v osrednji enoti v Mozirju pa je večji izbor gradiva – zahtevnejša literatura, strokovna literatura in naslovi, ki jih kupimo večinoma v enem izvodu.

Nakupljeno gradivo je v medoddelčni izposoji krožilo med posameznimi knjižnicami, in sicer v skladu s potrebami in željami uporabnikov. Enakost dostopnosti knjižničnega gradiva smo zagotavljali tudi z medknjižnično izposajo v knjižnicah celjske regije, ki je za naše člane brezplačna, oziroma z medknjižnično izposajo iz drugih slovenskih splošnih knjižnic. Ta storitev dopolnjuje ponudbo posamezne knjižnice, širi izobraževalne možnosti njenih članov in hkrati prispeva k smotrni porabi knjižničnih sredstev za nabavo gradiva.

Bralno kulturo smo intenzivno širili na bralnih klubih ter s projektom 19. bralna značka za odrasle Zgornjesavinjčani s knjigo v roki, v okviru katere smo zagotavljali gradivo za vse krajevne knjižnice – v vsaki enoti vsaj en izvod s priporočilnega seznama.

Upoštevali smo priporočila glede deleža publikacij, katerih izdajo sta v letu 2023 finančno podprli Javna agencija za knjigo oziroma Javna agencija za raziskovalno dejavnost v okviru založniških programov. Nakupili smo 16,7% naslovov omenjenih publikacij od skupnega števila naslovov. Naslednje tabele ponazarjajo prirast, zgradbo knjižnične zbirke, lokacijo ter odpis:

Nakup	3.004 izvodov
Dar	598 izvodov
Skupaj	3.602 izvodov

Tabela 3: Prirast gradiva 2023

Zvrst	Knjige Periodika	Avdiovizualno	E-publikacije	Drugo	Skupaj
Število	3.403	102	2	95	3.602

Tabela 4: Letni prirast po zvrsteh v letu 2023

Izmed knjižničnega gradiva nakupimo največ knjig, sledi nakup avdiovizualnega gradiva, periodičnega tiska ostalo pa je neknjižno domoznansko gradivo, didaktične igrače ...

Knjižnica	Stanje 31.12.2022	Nakup 2023	Dar 2023	Drugo	Skupaj prirast (2+3)	Prenos gradiva v 2022	Odpis 2022	Stanje 31.12.2023	Indeks 8:1
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Mozirje	60.496	1.974	352	0	2.326	-75	3.369	59.378	98
Gornji Grad	8.606	201	48	0	249	-5	321	8.529	99
Ljubno	9.539	199	57	0	256	26	89	9.732	102
Luče	4.960	151	34	0	185	6	43	5.108	103
Nazarje	5.920	204	47	1	251	24	136	6.059	102
Rečica	6.110	184	44	0	228	15	61	6.292	103
Solčava	4.445	91	16	0	107	9	1	4.560	103
Skupaj	101.076	3.004	598	0	3.602		4.020	99.658	100

Tabela 5: Letni prirast in lokacija knjižnične zbirke v krajevnih knjižnicah

V letu 2023 smo zaradi zastarelosti, poškodb, posledic poplav odpisali knjižnično gradivo v skupnem znesku 31.978,03 €, kar je razvidno iz tabele 6.

Gradivo	Število izvodov	Št. naslovov	V znesku €
knjige, brošure	3.700	3.408	25.627,26
periodika	247	72	5.638,97
video	11	11	55,42
drugo neknjižnično gradivo	62	61	611,38
Skupaj	4.020	3.552	31.978,03

Tabela 6: Odpis knjižničnega gradiva

V skrbi za aktualnost in ustreznost knjižnične zbirke smo v letu 2023 odpisali 4.020 enot gradiva. Poleg načrtovanih odpisov je knjižnica gradivo odpisala zaradi posledic poplave, v kateri je bilo uničenih okoli 2.500 enot gradiva v Mozirju in preko 700 enot v Knjižnici Luče.

Knjižnica	Stanje 31.12.2022	Knjige	Periodični tisk	Avdiovizu. gradivo	Drugo neknj. gradivo	Stanje 31.12.23	Indeks 6:1
	1	2	3	4	5	6	7
Mozirje	60.496	53.292	1.652	3.491	941	59.376	98
Gornji Grad	8.606	8.332	67	95	35	8.529	99
Ljubno	9.539	9.385	114	97	136	9.732	102
Luče	4.960	5.002	56	36	14	5.108	103
Nazarje	5.920	5.962	34	45	18	6.059	102
Rečica	6.110	6.170	65	38	19	6.292	103
Solčava	4.445	4.478	33	36	13	4.560	103
Skupaj	100.076	92.621	2.021	3.838	1.176	99.656	100

Tabela 7: Knjižnična zbirka po vsebini gradiva in lokaciji na dan 31. 12. 2023

Knjižnična zbirka se konec poslovnega leta poveča za letni nakup, z upoštevanjem odpisa gradiva. Ker vseh želenih naslovov ne moremo zagotoviti v zadostnih količinah, izvajamo že omenjeno medoddelčno izposajo med krajevnimi knjižnicami. Tako je dnevno kroženje gradiva med posameznimi krajevnimi knjižnicami stalno prisotno.

Celotna knjižnična zbirka presega 6 izvodov na prebivalca področja. Standard priporoča 4 izvode, zato bomo tudi v prihodnje posvečali pozornost odpisu neaktualnih gradiv. S tem se bo povečal tudi obrat knjižničnega gradiva (razmerje med izposojenimi izvodi gradiva in knjižnično zbirko).

Nakup e-knjig

V letu 2023 smo na portalu Biblos kupili 69 licenc e-knjig v slovenskem jeziku.

Nakup ene t. i. licence naslova e-knjige nudi 52 izposoj, kar pomeni, da po 52. izposoji naslova licenca poteče. Zabeležili smo 920 izposoj e-knjig.

Za nakup e-knjig smo porabili 2.722,05 €. Povprečna cena licence je znašala 39,45 €.

Nakup zvočnih knjig

V letu 2023 smo preko servisa Audibook nudili tudi izposajo zvočnih knjig v slovenskem jeziku. Nakupili smo 100 novih licenc zvočnih knjig, zabeležili pa smo 58 izposoj. Cena ene licence v letu 2022 je znašala 16,43€.

Pogoja za izposajo knjig sta urejeno članstvo v knjižnici in naložena aplikacija Audibook na mobilnem telefonu.

Uporabniki knjižnice

Statistični podatki iz leta 2023 kažejo porast vseh merjenih statističnih kazalcev. Trend se ponovno obrača navzgor pri izposoji gradiva, obisku in članstvu.

V letu 2023 je za 9% naraslo število novo vpisanih članov v knjižnico. Med njimi se je še posebej povečalo število upokojencev in osnovnošolcev. Tudi število aktivnih članov se je v primerjavi z letom 2022 povečalo za 4 %, med njimi pa je bilo največ zaposlenih, upokojencev in osnovnošolcev.

V letu 2023 smo evidentirali **3.871 aktivnih članov (23,66 % vseh prebivalcev področja)**.

	Mozirje	G. Grad	Ljubno	Luče	Nazarje	Rečica	Solčava	Skupaj
Predšolski	28	6	6	1	7	3	0	51
OŠ	47	7	16	2	7	2	3	84
SŠ	9	0	6	0	1	0	0	16
Študenti	7	0	0	0	0	0	0	7
Zaposleni	45	6	0	1	3	2	1	58
Nezaposleni	8	0	0	0	0	0	0	8
Upokojenci	16	12	6	1	1	1	2	39
Ostali	1	0	0	0	0	0	0	1
Skupaj	161	31	34	5	19	8	6	264

Tabela 8: Novo vpisani člani po strukturi in lokaciji

	OŠ, predšolski	dijaki	študenti	Nezaposleni	Upokojenci	Zaposleni	Skupaj
2019	1.151	406	284	235	512	1.546	4.134
2020	1.099	398	246	192	545	1.447	3.927
2021	964	379	252	162	489	1.459	3.705
2022	1.006	326	219	137	523	1.483	3.694
2023	1.070	341	219	125	550	1.566	3.871
Indeks 23:22	106	105	100	91	105	106	105

Tabela 9: Struktura članov, stanje 31. 12. 2023

Knjižnica	Mozirje	G.Grad	Ljubno	Luče	Nazarje	Rečica	Solčava	Skupaj
Predšolski,OŠ	620	86	122	44	76	84	38	1.070
Dijaki	228	22	33	19	13	20	6	341
Študenti	170	16	9	8	6	9	1	219
Gospodinje	30	2	12	1	4	3	3	55
Zaposleni	893	138	146	67	120	107	40	1.511
Upokojenci	306	63	69	25	50	24	13	550
Nezaposleni	80	3	17	6	8	10	1	125
Skupaj	2.327	330	408	170	277	257	102	3.871
Število preb. občine (1.7.23)	4.418	2.452	2.578	1.465	2.630	2.299	519	16.361
% včlanjenih	52,67	13,46	15,83	11,61	10,54	11,18	19,66	23,66

Tabela 10: Aktivni člani knjižnice po enotah, stanje 31. 12. 2023

Obisk knjižnice

Fizični obisk knjižnice (točke 1.-3.v tabeli 11), kamor prištevamo obisk članov zaradi izposoje gradiva, obisk uporabnikov v čitalnicah in obisk obiskovalcev na dogodkih in dejavnostih knjižnice, se je v primerjavi z letom 2022 povečal za 4 %. V letu 2022 smo zabeležili 46.585 fizičnih obiskov, lani pa **48.885**.

Od začetka avgusta do začetka oktobra sta bili zaradi posledic poplav in nedostopnosti zaprti knjižnici Luče in Solčava, kar se odraža pri manjšem obisku omenjenih knjižnic zaradi izposoje gradiva. Obisk ostalih enot pa se je zaradi izposoje gradiva v primerjavi z lani povsod povečal.

Obisk prireditev za odrasle je bil pričakovano manjši kot preteklo leto, saj zaradi gradnje novega prizidka nismo imeli ustreznega prostora za prireditve. Izvajali smo jih v manjšem obsegu.

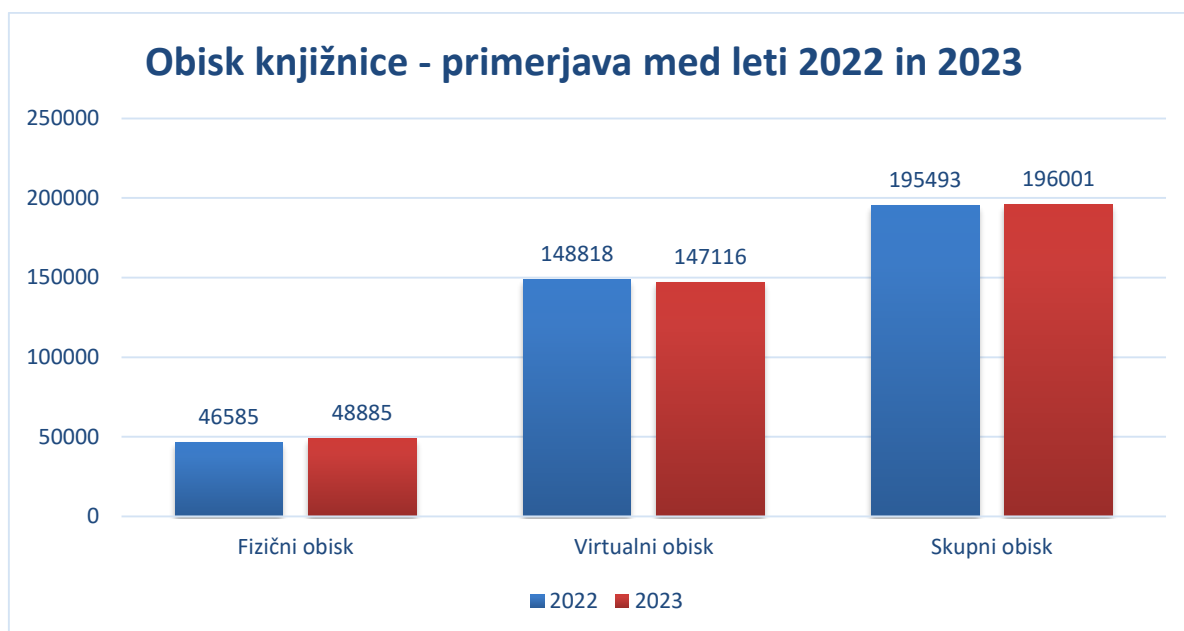
Večji kot predhodno leto je bil obisk skupin iz vrtcev, osnovnih šol in obisk otroških prireditev. Organizirane in dogovorjene obiske vrtčevskih in osnovnošolskih otrok smo izvajali celo leto razen poleti.

V lanskem letu smo v primerjavi s preteklim letom zaznali rahel upad pri skupnem virtualnem obisku knjižnice. Znotraj tega pa se je precej povečala uporaba elektronskih podatkovnih zbirk. Višji je tudi odstotek uporabe COBISS/OPAC-a, javno dostopnega računalniškega kataloga, ki uporabnikom omogoča spletni dostop do bibliografsko-kataložnih baz podatkov v sistemu COBISS; rezerviranje, naročanje in podaljševanje gradiva.

Celotni obisk knjižnice – fizični in virtualni – je v letu 2023 znašal 196.001.

Knjižnica	Realizacija 2022	Realizacija 2023	Indeks 23:22
1. Zaradi izposoje na dom	40.877	43.028	105
Mozirje	26.703	27.885	104
Gornji Grad	3.147	3.518	112
Ljubno	3.885	4.193	108
Luče	1.775	1.410	79
Nazarje	2.118	2.493	118
Rečica	1.972	2.261	115
Solčava	1.277	1.268	99
2. Čitalnica	2.236	2.282	102
3. Fizični obisk – ostalo	3.472	3.575	102
Pravljичne ure (število otrok) in prireditve za otroke	727	1.018	137
Igralne ure (število otrok)	60	27	45
Obiski OŠ in vrtcev (število otrok)	972	1.115	114
Uporaba računalnikov v knjižnici	652	584	89
Rastem s knjigo (število otrok)	166	162	97
Prireditve (število obiskovalcev)	880	669	76
4. Virtualni obisk	148.818	147.116	98,5
Uporaba COBISS+ in mCOBISS (rezerviranje, naročanje, podaljšanje gradiva)	13.396	15.473	115
Uporaba spletne strani z računalnikov izven knjižnice	10.731	11.268	105
Facebook	101.678	91.678	90
Uporaba spletne strani z računalnikov v knjižnici	384	364	94,8
Uporaba elektronskih baz v knjižnici in oddaljen dostop	22.620	28.333	125
SKUPAJ	195.403	196.001	100,3

Tabela 11: Obiskovalci knjižnice v letu 2023

Knjižnica	Realizacija 2021	Realizacija 2022	Indeks 22:21	Realizacija 2023	Indeks 23:22
Mozirje	18.558	16.626	89,59	17.701	106,47
Gornji Grad	1.518	1.536	101,19	1.533	99,80
Ljubno	2.318	1.890	81,54	1.981	104,81
Luče	671	673	100,30	664	98,66
Nazarje	4.389	3.423	77,99	3.429	100,18
Rečica	2.305	2.176	94,40	2.230	102,48
Solčava	371	379	102,16	347	91,56
Skupaj	30.130	26.703	88,63	27.885	104,43

Tabela 12: Število obiskovalcev v Knjižnici Mozirje iz ostalih občin

Iz tabele 12 je razvidno, da so v preteklem letu knjižnico v Mozirju največ obiskovali člani iz Nazarij, Rečice in Ljubnega. Ta podatek niha iz leta v leto.

Izposoja knjižničnega gradiva

Izposoja knjižničnega gradiva na nivoju celotne knjižnice je v primerjavi z letom 2022 porasla za dobrih 6%. Izposodili smo 111.382 enot knjižničnega gradiva. Rast izposoje smo zabeležili v vseh oddelkih z izjemo Knjižnice Luče, ki je bila zaradi posledic poplav dva meseca nedostopna in zaprta. Največjo rast izposoje smo zabeležili v knjižnicah Nazarje, Gornji Grad in Rečica.

Glede na leto 2022 je porasla tudi izposoja e-knjig, ta je bila lani večja za 45%. V letu 2023 smo zabeležili 920 izposoji, leto poprej pa 632. Lani smo našim bralcem preko portala Biblos nudili skupno 860 naslovov e-knjig.

Tudi uporaba zvočnih knjig (Audibook) se vzporedno z večanjem nabora dosegljivih knjig vztrajno povečuje in ni toliko odvisna od same dostopnosti klasičnih knjig v knjižnici. V letu 2023 smo zabeležili 58 izposoj zvočnih knjig, leto poprej pa 23. Lani smo našim bralcem nudili 314 zvočnih knjig.

Kot alternativo ponudbi strokovnega gradiva v knjižni obliki smo nudili uporabnikom tudi elektronske podatkovne zbirke, ki so sicer plačljive, a jih člani knjižnice lahko uporabljajo brezplačno tudi od doma oziroma iz računalnikov zunaj knjižničnih prostorov.

Člani so imeli preko oddaljenega dostopa, ki smo ga z delnim financiranjem zagotavljali skupaj z Osrednjo knjižnico Celje in Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije (EbscoHost), dostop do naslednjih podatkovnih zbirk:

- E-bonitete,
- EbscoHost
- Tax-Fin-Lex
- PressReader in
- arhiv časopisa Večer.

Sami smo zagotavljali dostop do spletnih arhivov sledečih časopisov: Delo, Dnevnik, Finance, Moje finance.

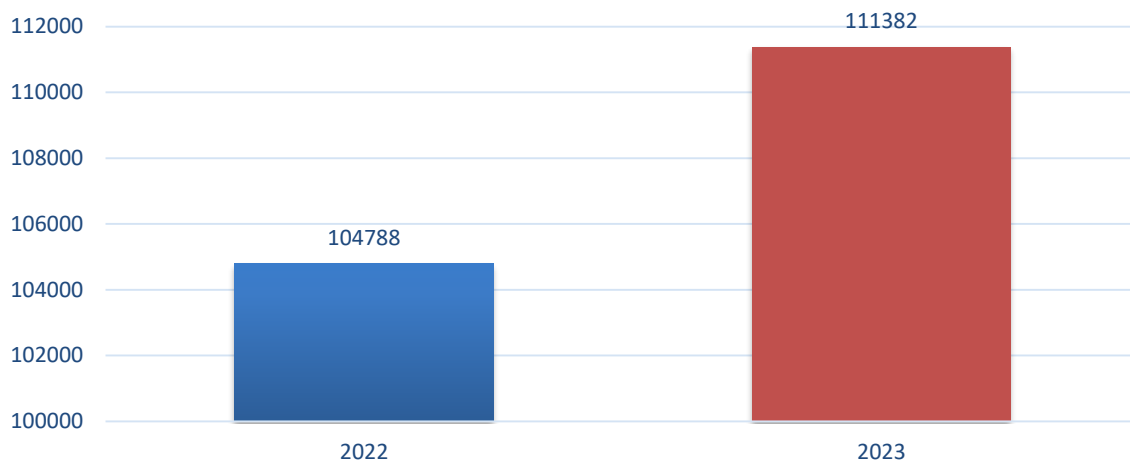
Knjižnično gradivo je članom in uporabnikom dostopno v prostem pristopu, ki je urejeno v skladu s sprejetimi mednarodnimi in nacionalnimi pravili. Vso gradivo je strokovno obdelano v skladu z istimi pravili, zato ima vsaka krajevna knjižnica urejen računalniški katalog gradiva. Vsi ti katalogi tvorijo vzajemni katalog, ki je splošno dostopen in je del knjižnično-informacijskega sistema, v katerega se povezujemo vse slovenske knjižnice z vsemi bazami podatkov.

Uporaba knjižničnega gradiva posamezne knjižnice je dovoljena vsem, izposoja na dom pa je vezana na članstvo v knjižnici. Člani knjižnice lahko vso gradivo (z medoddelčno izposojjo) iz zbirke katerekoli od sedmih knjižnic dobijo z naročilom v svoji krajevni knjižnici.

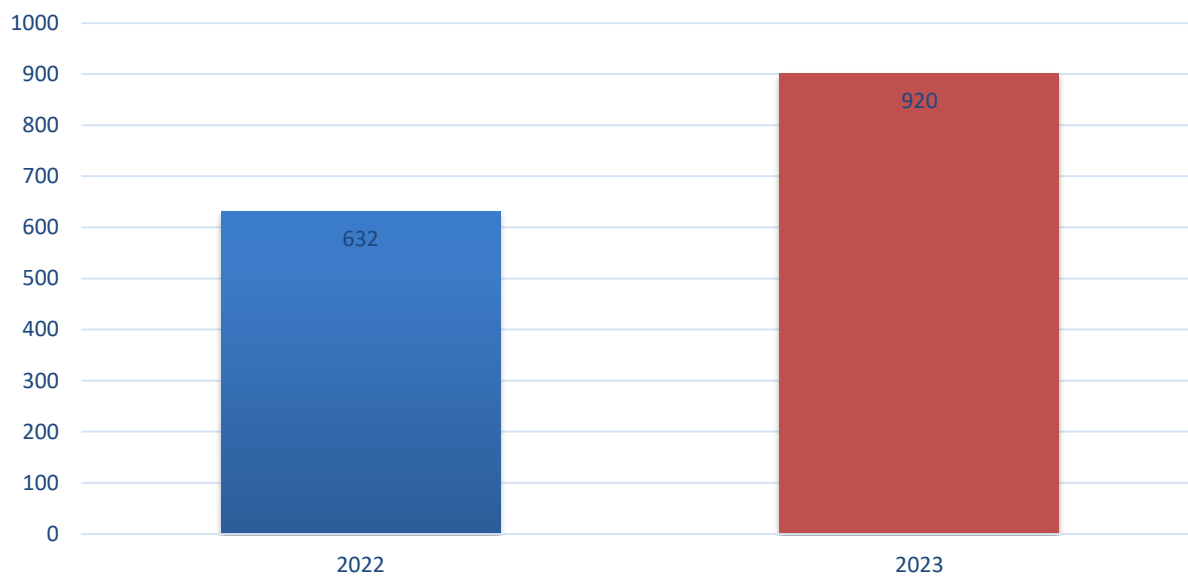
Knjižnica	Realizacija 2021	Realizacija 2022	Realizacija 2023	Indeks 22:21
Mozirje izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	66.179	67.005	70.108	105
	5.248	5.298	5.304	100
	71.427	72.303	75.412	104
G. Grad izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	6.311	7.230	8.484	117
	186	190	208	109
	6.497	7.420	8.692	117
Ljubno izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	8.604	10.217	10.665	104
	612	624	636	102
	9.216	10.841	11.301	104
Luče izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	2.462	3.627	2.938	81
	198	208	174	84
	2.660	3.835	3.112	81
Nazarje izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	2.781	3.984	5.498	138
	290	302	312	103
	3.071	4.286	5.810	136
Rečica izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	3.158	3.264	3.806	117
	218	224	232	104
	3.376	3.488	4.038	116
Solčava izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	1.979	2.459	2.855	116
	152	156	162	104
	2.131	2.615	3.017	115
SKUPAJ izposoja enot na dom izposoja v čitalnici SKUPAJ	91.474	97.786	104.354	107
	6.904	7.002	7.028	100
	98.378	104.788	111.382	106

Tabela 13: Izposoja knjižničnega gradiva na dom in v čitalnici

Izposoja knjižničnega gradiva - primerjava med leti 2022 in 2023

Izposoja e-knjig - primerjava med leti 2022 in 2023

Izobraževanja in strokovni dogodki

Zaposleni v Osrednji knjižnici Mozirje smo se v letu 2023 udeleževali z delom povezanih izobraževanj. Štiri izobraževanja (tečaj prve pomoči, komunikacijska delavnica za zaposlene v knjižnici, delavnica o uporabi e-virov, izobraževanje za uporabo paketnikov) so bila organizirana v osrednji enoti za vse zaposlene.

Skupno smo se udeležili 408 ur izobraževanj, ki so jih izvajali Narodna in univerzitetna knjižnica, Mestna knjižnica Ljubljana, Združenje splošnih knjižnic, Institut za informacijsko znanost v Mariboru, Osrednja knjižnica Celje, Zgodovinski arhiv Celje, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, Uradni list d.o.o., Območno združenje Rdečega Križa Zgornje Savinjske doline in drugi ponudniki. Stroški izobraževanj so znašali 3.645 €.

Udeležili smo se naslednjih izobraževanj:

- Pomen vključevanja staršev za bralni razvoj otrok (1 udeleženec)
- Sodobni mediji, kultura in podobe literature (1 udeleženec)
- Izobraževanje za pripovedovalce pravljic (2 udeleženca)
- Knjižnica in starejši (1 udeleženec)
- Svetovanje za branje in (ne)formalna biblioterapija (2 udeleženca)
- ZVOP- 2 (2 udeleženca)
- Delavnica za knjižničarje o uporabi e-virov (7 udeležencev)
- Cobiss 4 (1 udeleženec)
- Usposabljanje za knjižnično statistiko (1 udeleženec)
- En knjižničar, en vir na Wikipediji (1 udeleženec)
- Sporočanje podatkov o oddanih javnih naročilih (1 udeleženec)
- Oblike motiviranja za branje v vrtcu in družinah (2 udeleženca)
- Predstavitev Pravilnika o knjižnični javni službi (1 udeleženec)
- Katalogizacija v sistemu Cobiss – dopolnitve in novosti (2 udeleženca)
- Izpisi v sistemu Cobiss – osnovni postopki (1 udeleženec)
- Prilagojeno pripovedovanje in komuniciranje (2 udeleženca)
- Chat GPT (1 udeleženec)
- Razvoj vodstvenih veščin za srednji menedžment (1 udeleženec)
- Predstavitev knjižnih programov za leto 2023 (1 udeleženec)
- 1. sestanek koordinacije domoznanske dejavnosti celjskega območja (2 udeleženca)
- Uporabniki z oviranostmi (1 udeleženec)
- Posvetovanje sekcij ZBDS 2023: Proaktivno delovanje knjižnic (1 udeleženec)
- Pravilna ureditev in arhiviranje dokumentacije v kadrovski službi (1 udeleženec)
- Pisna jezikovna odličnost v javni upravi (1 udeleženec)
- Grafično oblikovanje s spletnim orodjem Canva (1 udeleženec)
- Nakup knjižničnega gradiva (2 udeleženca)
- Publisher 2019 (1 udeleženec)

- Strokovna sreda Rastem s knjigo (1 udeleženec)
- Nova pravila vodenja evidenc delovnega časa (1 udeleženec)
- Upravljanje s knjižnično zbirko (2 udeleženca)
- Priprava vloge za imenovanje v strokovni naziv v knjižnični dejavnosti (1 udeleženec)
- Disleksija ter druge motnje branja in pisanja (1 udeleženec)
- Komunikacijska delavnica za zaposlene (7 udeležencev)
- Izobraževanje za izposojno gradivo v paketnikih Direct4.me (7 udeležencev)
- Tečaj Prve pomoči (9 udeležencev)
- Preizkus za pridobitev dovoljenja A za vzajemno katalogizacijo (1 udeleženec)
- Izobraževalni seminar za sindikalne zaupnike v kulturnih organizacijah (1 udeleženec)
- SVIZ izobraževanje (1 udeleženec)
- interna izobraževanja (vsi zaposleni)

Udeleževali smo se tudi spodnjih strokovnih dogodkov:

- Seja predsedstva Sindikalne konference SVIZ
- 3 seje Skupščine Združenja splošnih knjižnic
- 2 seji Skupščine LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline
- Seja Strokovnega sveta Osrednje knjižnice Celje
- 3 usklajevalni sestanki direktorjev knjižnic Celjskega območja

Cilji izobraževanja in drugih strokovnih dogodkov so: ohranjati stik s stroko, slediti novostim v stroki, v zakonodaji in pri tehnološkem napredku. Slednji je vedno večji, sorazmerno z njim pa rastejo tudi potrebe uporabnikov po znanju, informiranju, izobraževanju in kulturi. Z izmenjavo primerov dobrih praks pridobivamo ideje in nove pristope dela za delo z uporabniki.

Zaposlena strokovna delavka je v minulem letu uspešno opravila izpit in pridobila licenco za vzajemno katalogizacijo knjig v sistemu COBISS.SI.

Štirje zaposleni so jeseni pred predvideno selitvijo gradiva v nove prostore obiskali Valvasorjevo knjižnico Krško in pridobili koristne napotke za bližajočo se selitev knjižnice.

Prisotni smo bili na osrednjem dogodku od Dnevu slovenskih splošnih knjižnic novembra v Centru Rog v Ljubljani in si ob tej priložnosti ogledali tudi novo knjižnico.

Udeležili smo se 43. Srečanja Društva bibliotekarjev Celje v organizaciji Knjižnice Laško.

V mesecu novembru smo obiskali 39. knjižni sejem na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, kamor smo v okviru tedna splošnih knjižnic popeljali tudi člane naše knjižnice.

Vsi zaposleni smo se 2. junija 2023 udeležili 6. dneva knjižnice oziroma strokovne ekskurzije Osrednje knjižnice Mozirje. Obiskali smo Knjižnico Tolmin, kjer smo s kolegi knjižničarji

izmenjali izkušnje na področju našega dela. Ekскурzijo smo nadaljevali z ogledom Tolminskega muzeja, strokovni del pa zaključili z ogledom Tolminskih korit.

6. dan knjižnice – Obisk Knjižnice Tolmin, 2. junij 2023

6. dan knjižnice – Obisk Tolminskih koritih

Povezovanje in sodelovanje

Splošne knjižnice morajo biti bistvena sestavina vsake dolgoročne strategije na področju kulture, zagotavljanja informacij, pismenosti in izobraževanja v posamezni lokalni skupnosti. Osrednja knjižnica sodeluje pri povezovanju različnih vrst knjižnic preko enotnega knjižničnega sistema, v vzajemni katalogizaciji ter v sistemu medknjižnične izposoje.

Vzpostavljeno imamo dobro sodelovanje z mnogimi subjekti v lokalni skupnosti, ki delujejo na področju pismenosti in socialnega vključevanja.

V letu 2023 smo v okviru svojih dejavnosti sodelovali s preko dvajsetimi subjekti v regiji in širše.

DRUGA DEJAVNOST KNJIŽNICE

Dejavnosti za predšolske in osnovnošolske otroke

Ure pravljic, Vrtec na obisku in igralne urice

Bibliopedagoško delo zajema posebne oblike dejavnosti za otroke in mladostnike. Ciljna skupina so otroci do 15. leta starosti, njihovi starši, skrbniki, učitelji in vzgojitelji. Z dogodki za otroke in starše smo želeli doseči tudi starše ter tako širiti bralno kulturo in vedenje o dejavnosti knjižnice. Cilj teh dejavnosti je spodbujanje bralnih navad, oblikovanje bralne kulture, razvijanje bralne pismenosti, redno obiskovanje knjižnice in izposoja knjižničnega gradiva. Pripravljali smo dogodke po našem ustaljenem urniku.

Ure pravljic smo izvajali od januarja do maja in od oktobra do decembra, poleti pa ne. V Knjižnici Mozirje so bile na razporedu ob torkih popoldne od 17.-18. ure, v knjižnicah Gornji Grad, Rečica, Nazarje dvakrat na mesec, v Lučah, na Ljubnem in v Solčavi pa enkrat na mesec. Razporede ur pravljic pripravimo vnaprej in jih objavimo v napovedniku časopisa Savinjske novice, na oglasnih mestih v knjižnicah in vrtcih, na družbenem omrežju in spletni strani knjižnice, na začetku sezone pa predšolske otroke povabimo na ure pravljic tudi z osebnimi vabili.

V letu 2023 smo izvedli 84 ur pravljic ur in 84 ustvarjalnih delavnic, ki sledijo uram pravljic. Na njih smo zabeležili **809 obiskov predšolskih in osnovnošolskih otrok**.

Septembra ob začetku sezone ur pravljic smo program dopolnili z otroško gledališko predstavo Pika potuje po svetu v Kulturnem domu Mozirje, ki se je udeležilo **140 otrok** in staršev iz cele doline. S tem smo dodatno omogočili dostopnost do kulturnih dobrin v najširšem pomenu besede.

Zelo dobro sodelujemo tudi z zgornjesavinjskimi vrtci (t. i. Vrtec na obisku) in osnovnimi šolami. Otrokom, ki v skupinah obiščejo knjižnice, predstavimo knjižnico, knjižnično dejavnost in zanje primerno gradivo. V letu 2023 je naše knjižnice obiskalo **69 vrtčevskih in 4 osnovnošolske skupine** oziroma **1.115 otrok**.

Posebej aktivno smo sodelovali z vrtcema Luče in Ljubno.

V Lučah so otroci z vzgojiteljicami iz vrtca prihajali v knjižnico na bibliopedagoške ure vsako sredo ob 9. uri (razen v času poletnih počitnic), na Ljubnem pa vsak ponedeljek ob 9. uri.

Skupno je knjižnico pri urah pravljic in organiziranih obiskih vrtcev v letu 2023 obiskalo **1.924 otrok**. V naših enotah smo za predšolske otroke in šolarje 1. triade OŠ ter njihove starše mesečno pripravljali tudi **Knjižne uganke meseca**. Izžrebanci ugank so prejeli knjižne nagrade.

Knjižnica	Št. pravljličnih ur	Št.ustv. delavnic	Število otrok	Obiski skupin vrtcev in šol	Število otrok
Mozirje	27	27	304	3	76
Gornji Grad	13	13	111	6	180
Ljubno	7	7	74	28	295
Luče	7	7	77	21	262
Nazarje	12	12	114	8	168
Rečica	12	12	104	5	115
Solčava	6	6	25	2	19
Skupaj	84	84	809	63	1.115

V Knjižnici Ljubno, ki ima samostojen oddelek za otroke in mladino, smo izvajali igralne ure za najmlajše. Potekale so vsako prvo sredo v mesecu od 17.-18. ure. Izvedli smo 6 igralnih uric (razen v poletnih mesecih), ki se jih je udeležilo **27 otrok**.

Pravljlični kovčki

V letu 2023 smo za obogatitev ponudbe v vseh naših enotah uvedli novo storitev, namenjeno predvsem predšolskim otrokom. To je izposoja pravljličnih kovčkov. Z njimi smo otrokom na drug način približali knjigo ter njihov domišljjski svet. Kovčki so zanimivih oblik in pisanih barv. Nekateri kovčki že s svojo podobo nakazujejo, kakšne zgodbe se skrivajo v njih. Napolnili smo jih s knjigami na določeno temo - gasilci, čebele, vesolje, dinosavri, čmrlji ... in drugim neknjižnim gradivom, ki se povezuje z izbrano vsebino. Kovček najmlajšim služi tudi kot igrača, saj je na kolesih in ga lahko doma uporabljajo kot vozilo. Izposoja je mogoča samo v kompletu, podaljševanje pa je možno kot pri običajnem gradivu.

Pravljični kovčki

Pikina bralna značka

Pikina bralna značka je projekt promocije branja za predšolske in osnovnošolske otroke do 6. razreda osnovne šole. Z njim smo v sezoni 2022/2023 peto leto sodelovali z nosilko projekta, Knjižnico Velenje. Knjižničarji so pripravili priporočilni seznam knjig za različne starostne skupine, otroci pa so lahko izbirali med zabavnimi in hudomušnimi knjigami.

Vsak otrok, ki je sodeloval, je dobil posebno Pikino beležko, v katero je narisal ali napisal doživetja iz izbranih knjig. Pika otrokom ob koncu vsake sezone na Pikinem festivalu v Velenju podeli priznanje in Pikin čarobni gumb. Ko Pikino bralno značko otrok opravi tretje leto, dobi zlat Pikin gumb.

V naši knjižnici je v sezoni 2022/2023 priznanja prejelo 60 otrok, kar je osem več kot preteklo leto. Podelitev priznanj je potekala na Pikinem festivalu v Velenju 11. septembra 2023.

Rastem s knjigo

Za osnovnošolce (7. razred) smo izvajali nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture Rastem s knjigo 22/23. Po programu smo projekt izvedli z vsemi šestimi osnovnimi šolami v dolini.

V Knjižnici Mozirje smo jim predstavili knjižne novosti, primerne njihovi starostni skupini, ter se z njimi pogovorili o različnih zvrsteh mladinskega branja. Prikazali smo jim uporabo COBISS/OPAC-a, Mcobiss-a, Biblosa, Audibooka in jih seznanili z elektronskimi viri podatkov, do katerih ponujamo brezplačen dostop.

Zanje smo pripravili knjige, ki so jih v okviru letošnjega projekta dobili vsi sedmošolci. V šolskem letu 22/23 je bila to knjiga Reformatorji v stripu, avtorjev Boštjana Gorenca in Jake Vukotiča.

Drugi del obiska je bil namenjen ogledu Muzejske zbirke Mozirje in Mozirjani ter Zbirke

Aleksandra Videčnika.

V sklopu projekta Rastem s knjigo je knjižnico obiskalo 162 osnovnošolcev.

Osnovna šola	Število učencev
Nazarje	30
Gornji Grad	24
Rečica	25
Ljubno	22
Mozirje	43
Luče	18
Skupaj	162

Tabela 14: Razpored in število udeležencev v projektu Rastem s knjigo

Otroška gledališka predstava Pika potuje po svetu je privabila številne otroke in starše iz naše doline.

Dogodek	Število dogodkov	Število obiskovalcev
Ure pravljic in ustvarjalne delavnice	84	809
Vrtec na obisku in obiski osnovnošolskih skupin	73	1.115
Igralne urice	6	27
Igrana predstava Pika potuje po svetu	1	140
Zaključna prireditev Pikine bralne značke	1	69
Rastem s knjigo	6	162
SKUPAJ	171	2.322

Tabela 15: Dejavnosti in dogodki za otroke

V letu 2023 smo za otroke organizirali 171 dogodkov, ki se jih je udeležilo 2.322 obiskovalcev.

Dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami

V letu 2023 smo za uporabnike s posebnimi potrebami pristopili k sistematični ureditvi nove zbirke gradiva, ki smo jo poimenovali (IZ)berem LAHKO. Zbirko urejamo po zgledu posebne zbirke BEREM ZLAHKA Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, prav tako smo se za nasvet glede postavitve obrnili na Kompetenčni center za lahko branje, ki deluje v okviru omenjene knjižnice. S sodelovanjem oziroma odobritvijo IZUM-a smo določili prilagojen šifrant postavitve (oznaka lokacije, UDK postavitev) za vse knjige, ki so del omenjene zbirke. Poleg tega skrbimo, da bibliografski zapisi v posebno zbirko uvrščenega gradiva vsebujejo ustrezna gesla, kar bralcem omogoča lažje iskanje tovrstnega gradiva v našem katalogu. V zbirko (IZ)berem LAHKO so vključeni naslednji UDK-ji: izL **lahko branje**, izL **disleksija**, izL **večji tisk**, izL **brajica**, izL **znakovni jezik** in izL **zvočne knjige**.

Gradivo bomo novih knjižnih policah opremili s slikovnimi oznakami - piktogrami za še lažje in boljše prepoznavanje. Vsaka izmed zgoraj omenjenih skupin ima namreč svojo slikovno oznako, ki pripomore k hitri orientaciji.

Okrepili smo sodelovanje s Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne in Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije. V letu 2023 smo v dar prejeli večje število zvočnih knjig, ki si jih izposojajo predvsem uporabniki s težavami vida. Udeležujemo se tudi izobraževanj, ki jih organizirajo v KSS, in poskrbimo, da pridobljena znanja delimo z vsemi zaposlenimi v naši knjižnici.

Izvajanje Bralne značke Vrba v sodelovanju z Varstveno delovnim centrom Saša smo razširili na vse tri enote, ki delujejo v okviru VDC Saša. Prav tako smo podaljšali trajanje bralne značke iz dveh mesecev na šest mesecev aktivnega branja.

Pri prebiranju knjig v okviru bralne značke so se uporabnikom enote **Savinja Mozirje** pridružili še uporabniki enote **Ježek Velenje** in **Enote Maks** **Žalec**. V Bralni znački Vrba, v kateri je prejšnja leta sodelovalo okoli 15 uporabnikov, sedaj sodeluje okoli 60 uporabnikov s posebnimi potrebami iz Saša regije. Zaradi večjega števila uporabnikov z različnimi stopnjami bralnega razumevanja smo razširili tudi izbor knjižnega gradiva, namenjenega prebiranju v okviru Bralne značke Vrba.

Pripravili smo razstavo Posebne knjige – posebne zgodbe, s katero smo se pridružili bralnospodbujevalni akciji ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke. Poleg smo ponudili tudi tematski seznam z bralnimi predlogi, ki govorijo o otrocih in mladih s posebnimi potrebami ali pa so namenjene prav njim. Seznam so v okviru akcije pripravile mag. Darja Lavrenčič Vrabc, Ida Mlakar Črnič in mag. Tilka Jamnik iz Mestne knjižnice Ljubljana. Na ta način smo med našimi uporabniki spodbujali spoznavanje težavnih življenjskih situacij in ovir, s katerimi se srečujejo osebe z različnimi oviranostmi. Ponudili smo jim tudi izposajo v seznamu zbranih knjižnih del.

Redno dopolnjujemo zbirko zvočnih knjig za izposajo preko mobilne aplikacije Audibook. Našim uporabnikom je bilo konec leta 2023 na voljo 314 naslovov.

Za uporabnike s posebnimi potrebami pa smo izvajali še naslednje ugodnosti:

- brezplačna članarina za invalidne osebe;
- za slabovidne bralce ponujamo v čitalnici osrednje enote možnost uporabe očal različnih dioptrij;
- odstranili smo klančino v matični enoti, ki je bila potrebna za prehod iz oddelka za odrasle na mladinski oddelk, saj so zaradi izgradnje novega prizidka prostori sedaj izravnani na isto višino in klančina ni več potrebna;
- za invalide je bila v mozirski knjižnici urejena klančina do selitve mladinskega oddelka v galerijske prostore;
- dostava knjižničnega gradiva na dom uporabnikom z oviranostmi (invalidnost, starost, bolezen).

Dejavnosti za odrasle

Prireditvena dejavnost za odrasle v letu 2023

Za izvajanje prireditev v letu 2023 nismo imeli ustreznih prostorskih pogojev. Zaradi gradnje novega prizidka je bila galerija zasedena s knjigami. Manj številčne dogodke smo sicer izvajali v Zbirki Aleksandra Videčnika na Savinjski cesti 2, vendar je bil prostor zaradi utesnjenosti neprimeren in večkrat tudi premajhen za obiskovalce. Večje dogodke smo organizirali v dvorani Kulturnega doma Mozirje, ki pa je z 250 sedeži prevelika za naše običajne prireditve. Oktobra in novembra, ko je bil nov knjižnični prostor še prazen, smo ga izkoristili in v njem organizirali likovno razstavo 29. Ex tempore ter dva dogodka v okviru Tedna splošnih knjižnic. Za aktivno generacijo in ljudi v tretjem življenjskem obdobju smo organizirali 48 dogodkov – literarne večere s prisotnimi avtorji knjig, predavanja, delavnice, likovno razstavo, mesečna literarna srečanja ... ki jih je obiskalo 669 obiskovalcev.

Literarne prireditve in dogodki

- Predstavitev knjige avtorja Ferija Lainščka Petelinje jajce
- Predstavitev knjige avtorice Nataše Konc Lorenzutti Beseda, ki je nimam
- Predstavitev knjige avtorja Vikija Grošlja Mojih 33 odprav
- Predstavitev knjige avtorice Metode Vidmar Vengust Drevesa govorijo
- Predstavitev knjige avtorja Damijana Janžekovića Bitka z depresijo
- Prešern(ov)a čajanka ob 8. februarju v Medgen borzi na Rečici ob Savinji
- Knjižna čajanka Knjižnica, ključ do širokih obzorij v Medgen borzi na Rečici ob Savinji
- Literarni večer s pesnico in psihologinjo Tanjo Povhe - soorganizacija s KUD STOPinJE
- 6 literarnih srečanj mozirskega bralnega kluba v Knjižnici Mozirje
- 6 literarnih srečanj gornjegrajskega bralnega kluba v Knjižnici Gornji Grad
- 5 literarnih srečanj nazarskega bralnega kluba v Knjižnici Nazarje
- 10 literarnih srečanj rečiškega bralnega kluba Druženje ob knjigi
- 6 literarnih srečanj ljubenskega bralnega kluba

Razstave

- Slikarska razstava 29. slikarski študijski dnevi Ex tempore Mozirski gaj 2023 v sodelovanju s KD Jurij Mozirje

Predavanja

- Potopisno predavanja Zorana Furmana Z jeepom po Ugandi

- Predavanja za osebno rast Manice Žmauc Ljubeči stik s seboj
- Predavanje Mojce Semprimožnik Modrosti vedske civilizacije -soorganizacija s KUD STOPinJE

Drugi dogodki

- Zaključni dogodek za prejemnike filmsko-bralne značke
- Zaključni izlet udeležencev bralnih klubov v Zavodnje ob Kajuhovem letu
- 2 delavnici E-storitve v knjižnici, izvajalec Roman Mežnar
- Obisk 39. slovenskega knjižnega sejma za zainteresirane občane naših občin
- Sodelovanje z Občino Gornji Grad na Festivalu zelišč - predstavitev knjižnične dejavnosti
- Sodelovanje z Občino Gornji Grad na občinskem prazniku – predstavitev knjižnične dejavnosti

Prireditvev	Število prireditev	Število obiskovalcev
Literarne prireditve in dogodki	41	504
Predavanja	2	67
Razstave	1	30
Drugi dogodki	4	68
SKUPAJ	48	669

Tabela 16: Skupno število obiskovalcev na dogodkih

V letu 2023 smo za odrasle organizirali 48 dogodkov, ki se jih je udeležilo 669 obiskovalcev.

Znani Slovenci v Knjižnici Mozirje – Feri Lainšček, Viki Grošelj in Nataša Konc Lorenzutti

Delo z odraslimi uporabniki za spodbujanje bralne kulture

Bralna značka za odrasle Zgornjesavinjčani s knjigo v roki

Aprila 2023 smo v okviru praznovanja občine Mozirje izvedli slovesno zaključno prireditev 18. bralne značke za odrasle Zgornjesavinjčani s knjigo v roki. V dvorani kulturnega doma je ob tej priložnosti potekal literarni večer s pisateljico Natašo Konc Lorenzutti. V letu 2023 je bralno značko osvojilo 153 bralcev, kar je 18 več kot lani. Vsi prejemniki so prejeli priznanja in simbolična darila. V juniju 2023 smo pripravili priporočilni seznam za novo sezono 19. bralne značke 2023/2024.

Bralni klubi

Posebno mesto pri širjenju bralne kulture imajo naši bralni klubi, ki jih že vrsto let izvajamo v knjižnicah v Gornjem Gradu, Nazarjah, na Rečici, od leta 2021 pa tudi v Mozirju. V letu 2023 smo izvedli 33 literarnih srečanj v okviru bralnih klubov. Ob zaključku pomladne sezone smo 24. maja 2023 udeležence bralnih klubov v Kajuhovem letu 2023 popeljali na ekskurzijo v Zavodnje, kjer so si ogledali Kavčnikovo domačijo, Kajuhovo spominsko obeležje na Žlebniškovi domačiji, ogleda pa zaključili z manjšo pogostitvijo na kmečkem turizmu. Na ekskurziji je bilo prisotnih 23 udeležencev.

Filmsko-bralna značka

V okviru aktivnosti Tedna splošnih knjižnic smo 24. novembra 2023 v knjižnici začeli izvajati 3. sezono Filmsko-bralne značke za odrasle 2023/24.

Pripravili smo priporočilni seznam z 19 predlogi filmov ter knjig, po katerih so bili filmi posneti oz. so tematsko povezane s filmi. V rubriki FOKUS, ki usmerja pozornost na določeno temo ali osebo, smo izbrali temo BALKAN ter režiserja QUENTINA TARANTINA.

Za osvojitve Filmsko-bralne značke je potrebno do konca marca 2024 pogledati 6 filmov in prebrati vsaj eno knjigo.

Obisk 39. Slovenskega knjižnega sejma v Ljubljani

V Tednu splošnih knjižnic smo 23. 11. 2023 za zainteresirane občane zgornjesavinjskih občin organizirali brezplačni prevoz na obisk 39. Slovenskega knjižnega sejma v Ljubljani. Sejem in spremljajoče kulturne dogodke so si udeleženci ogledali samostojno, opravili pa so lahko tudi knjižne nakupe po sejmskih cenah. Obiska se je udeležilo 20 udeležencev, ki so jih spremljale štiri zaposlene delavke knjižnice.

Promocija aktualnih knjig

V lokalnem časopisu Savinjske novice smo redno objavljali rubrike *Knjiga meseca*, *Mladinska knjiga meseca*, *Družinska knjiga meseca*, *Najbolj brane knjige meseca* in *Novosti na knjižnem*

trgu, saj s tem naše bralce in potencialne uporabnike obveščamo o aktualnem knjižnem gradivu. Izposajo in branje smo spodbujali tudi z različnimi tematskimi razstavami v knjižnici, izpostavljanjem novosti in popularnih naslovov ter promocijo posameznih knjižnih zbirk.

Zaključno srečanje udeležencev bralnih klubov v Zavodnju 24. maja 2023

Obisk 39. Slovenskega knjižnega sejma na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani 23. novembra 2023

Domoznanska dejavnost

Na domoznanskem področju so bile opravljene naslednje aktivnosti:

- zbiranje knjižnega in neknjižnega gradiva s celotnega območja naše doline – domoznanski oddelek dnevno dopolnjujemo s knjigami, publikacijami, fotografijami, časopisnimi članki, drobnimi tiski, ki nastajajo na celotnem področju naše doline, jih zbiramo in neknjižno gradivo urejamo v fascikle za digitalizacijo, ki sledi;
- pri projektu Rastem s knjigo za osnovnošolce smo za vsako skupino pripravili tudi ogled domoznanskih vsebin v muzejski zbirki in zbirki Aleksandra Videčnika;
- v letu 2023 smo nakupili in digitalizirali 55 redkih starih razglednice krajev Zgornje Savinjske doline, ki jih sistematično zbiramo, hranimo in damo na voljo uporabnikom;
- objavljali smo rubriko Domoznanski utrinki na Facebook profilu knjižnice;
- pripravili smo 6 biografskih gesel za portal Obrazi slovenskih pokrajin;
- sodelavec v muzejski zbirki je pomagal kustosinji Pokrajinskega muzeja Celje Barbari Trnovec pri zbiranju podatkov o Eleonori von Haas za pripravo znanstvenega članka o njej;
- sodelavec v muzejski zbirki je pomagal pri pridobivanju podatkov za publikacijo Sadjarskega društva Franca Praprotnika Mozirje.

Celjsko-zasavski biografski leksikon

Portal Obrazi slovenskih pokrajin/Celjskozasavski

V letu 2023 je bilo v regijskem biografskem leksikonu Celjskozasavski na portalu Obrazi slovenskih pokrajin (OSP) objavljenih skupno 20 novih biografskih gesel.

Iz Osrednje knjižnice Mozirje smo za portal napisali in objavili 6 biografskih gesel (Helena Kojc Remše, Franc Lekše, Anton Mlačnik, Ahacij Stržinar, Fran Tominšek, Branko Zemljič), enako kot naša osrednja območna Osrednja knjižnica Celje.

MUZEJSKA ZBIRKA MOZIRJE IN MOZIRJANI TER OSEBNA ZBIRKA ALEKSANDRA VIDEČNIKA

Muzejski zbirki, s katerima upravlja knjižnica, se nahajata v prvem in drugem nadstropju stavbe na Savinjski cesti 2 v Mozirju in imata poseben režim odprtosti za obiskovalce. Zaprti sta ob ponedeljkih in naslednjih prazničnih dnevih: velika noč, božič, novo leto, slovenski kulturni praznik, dan državnosti, dan reformacije, dan spomina na mrtve. Ob prazničnih dnevih v spomladanskem in poletnem delovnem času sta odprti od 9. do 15. ure.

Zbirki delujeta po sledečem urniku odprtosti za obiskovalce:

- torek, četrtek: 9.-12.
- sreda, petek: 15.-18.
- ponedeljek, vikendi: zaprto, za skupine je ogled možen po dogovoru

Vstopnina za ogled obeh zbirk znaša:

- odrasli: 2,50 €
- mladina: 1,50 €
- skupine: 2,00 €

Za delo v zbirki je zaposlen muzejski sodelavec s polnim delovnim časom, ki je tudi strokovni delavec knjižnice, in opravlja knjižničarsko dejavnost v osrednji in krajevnih knjižnicah. V zbirki je zadolžen za vodenje obiskovalcev po zbirkah in po mozirskem trgu, skrbi za urejenost razstavljenih eksponatov, dokumentov ter za urejenost prostorov. Pomoč v zbirki oziroma nadomeščanje muzejskega sodelavca opravlja strokovna delavka knjižnice.

Mesec	jan	feb	mar	april	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	SKUPAJ
Odrasli		2	8	2	4					4	1		21
Odrasli-skupina				86	30							39	155
Mladina													/
Mladina-skupina		25	104	22	28					78			257
SKUPAJ	/	27	112	110	62	/	/	/	/	82	1	39	433

Tabela 17: Obisk muzejskih zbirk v letu 2023

V lanskem letu smo beležili v muzejskih zbirkah 1% večji obisk kot v letu 2022.

Zbirki je obiskalo devet skupin osnovnošolcev iz Zgornje Savinjske doline. Spoznavali so domači kraj in kulturno dediščino, sedmošolci pa so se z muzejskimi vsebinami seznanili ob obisku knjižnice v okviru projekta Rastem s knjigo.

Poleg osnovnošolskih skupin so zbirko največkrat obiskale skupine odraslih in odrasli posamezniki. Aprila sta bili na obisku dve skupini upokojencev iz Ljutomera in iz Žirov. Maja sta si zbirko ogledali dve skupini odraslih v okviru praznovanja obletnice mature,

decembra pa člani Društva ljubiteljev praženega krompirja iz Kočevja.

V prvi polovici leta 2023 smo zaradi zasedenosti galerije z gradivom v Zbirki Aleksandra Videčnika izvajali manj številčne dogodke knjižnice za odrasle. Prostor zaradi utesnjenosti ni bil primeren za obiskovalce.

FINANČNO POROČILO

Finančno poslovanje knjižnice je podano v samostojnem računovodskem poročilu, ki ga je izdelala računovodkinja Suzana Renko, s katero ima zavod podpisano pogodbo o vodenju računovodstva in knjigovodstva preko njenega s.p.-ja.

Sredstva, ki smo jih prejeli od lokalnih skupnosti in Ministrstva za kulturo, so bila namensko porabljena za dejavnost in nakup knjižničnega gradiva, sredstva Ministrstva za kulturo za nakup IKT opreme pa so bila porabljena v ta namen.

V letu 2023 je za sofinanciranje dejavnosti in knjižničnega gradiva veljal Dogovor o sofinanciranju knjižnične dejavnosti za obdobje 2023 – 2025, ki so ga podpisali sofinancerji v letu 2022.

Osnova za določitev odstotnih točk v dogovoru sofinanciranja dejavnosti je seštevek števila prebivalcev in obiskovalcev knjižnice, odstotne točke za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva pa so določene na osnovi števila prebivalcev občin (53. člen Zakona o knjižničarstvu).

Del prihodka knjižnica ustvari tudi sama z zaračunavanjem storitev po letnem ceniku, ki je sestavni del poslovnega poročila.

Dotacija Vir	Dejav 2022	Knj.gr. 2022	OS in DI 2022	Nam. sredstva	Skupaj 2022	Dejav 2023	Knj.gr. 2023	OS in DI 2023	Skupaj 2023
Občine	302.678	38.420	8.248	21.000	370.346	354.944	38.420	22.420	415.784
MIK	0	26.621	630		27.251	0	27.216	260	27.476
Sredstva LAS	1.148	0	0		1.148	0	0	0	0
Lastni prihodki	17.920	4.775	0		22.695	16.004	8.186	185	24.375
Finančni prihodki	182	0	0		182	1.803	0		1.803
Državna sredstva za covid-19	224	0	0		224	0	0	0	0
Skupaj	322.152	69.816	8.878	21.000	421.846	372.936	73.822	22.865	469.438

Tabela 18. Prihodki 2023

Občina	Dejav 2022	Nakup kn 2022	Nakup OS 2022	Nam. sredstva	Skupaj 2022	Dejav 2023	Nakup kn 2023	Nakup OS 2023	Skupaj 2023
1. Mozirje	137.483	9.824	6.592	21.000	174.899	175.633	10.067	17.470	203.170
2. Gornji Grad	31.564	6.055	381		38.000	31.083	5.878	1.039	38.000
3. Ljubno	43.963	6.109	471		50.543	44.267	6.032	714	51.013
4. Luče	14.462	3.538	0		18.000	15.768	3.458	1.774	21.000
5. Nazarje	37.575	6.209	402		44.186	44.050	6.224	711	50.985
6. Rečica	28.816	5.444	302		34.209	34.502	5.532	557	40.591
7. Solčava	8.815	1.241	100		10.156	9.641	1.229	155	11.025
SKUPAJ	302.678	38.420	8.248	21.000	370.346	354.944	38.420	22.420	415.784

Tabela 19: Struktura prihodkov s strani občin

Odhodek	Znesek
Za nakup knjižničnega gradiva	73.822
Za nakup OS in DI	22.865
Strošek dela	279.035
Strošek materiala	31.029
Strošek storitev	61.076
Drugi odhodki	42
Davek	147
SKUPAJ	468.016

Tabela 20: Odhodki 2023

Strošek	Odhodek 2023	Odhodek 2022
1. Strošek dela	279.035	248.893
2. Strošek materiala	31.029	18.916
-pomožni material	3.269	2.569
-oprema knjig	11.510	554
-material za prireditve in nagrade	909	868
-mat. za pravljilčne ure	241	158
-nadomestni deli za opremo	1.225	0
-pisarniški material	2.092	3.114
-el. energija	4.445	2.978
-kurjava	6.655	6.796
-promocijski material	683	1.879
3. Strošek storitev	61.076	52.913
-strošek opravlj. dejavnosti	8.996	5.274
-tekoče vzdr. prostorov in opreme (vzdrževanje programov, fotokop. stroj-pogodba)	9.696	8.469
-čiščenje prostorov	12.660	10.797
-delo po pogodbi z datjavami (avtorske pog)	0	0
-intelektualne storitve (kotizacije, strok. izobraževanje)	4.087	2.718
-vodenje računovodstva	10.819	9.661
-komunal. storitve	311	350
-storitve strokovne podpore	3.294	734
-ostali stroški v zvezi z delom (kilometrine, dnevnice ...)	2.836	3.010
-pošta, telefon, komunikacije, najem e-portalov	7.326	10.850
-medknjižnična izposoja	51	50
-članarine (DBC Celje, Združenje splošnih knjižnic)	1.000	1.000
4. Amortizacija knjižničnega gradiva in D. il.	7.350	4.775
5. Odhodki financiranja	0	0
6. Drugi odhodki	42	0
SKUPAJ 1-6	378.532	325.497
7. Nakup knjižničnega gradiva	66.657	65.041
8. Nakup OS in DI	22.680	8.878
9. DAVEK	147	114
SKUPAJ 1-8	468.016	399.530

Tabela 21: Pregled odhodkov po vrstah

ZAKLJUČEK

Osrednja knjižnica Mozirje deluje kot javni zavod na področju kulture, ustanovljen skladno z določbami Zakona o knjižničarstvu in Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture.

Prihodke za izvajanje dejavnosti in za nakup knjižničnega gradiva pridobiva na podlagi sprejetega letnega programa dela in finančnega načrta. Z lokalnimi skupnostmi so sklenjene pogodbe o opravljanju knjižničarske dejavnosti v posameznih občinah, obseg letnih sredstev pa se določi z aneksi.

V zavodu postavljamo na prvo mesto odgovornost za transparentno gospodarjenje in učinkovito poslovanje. Spoštujemo zakonodajo in sledimo poslanstvu naše ustanove.

Ocenjujemo, da je knjižnica v preteklem letu s svojim poslovanjem učinkovala tudi na druga področja – gospodarstvo, sociala, regionalni razvoj.

Dostop do gradiva in informacij smo nudili brezplačno tudi brezposelnim, kar poudarja našo socialno funkcijo. Posebno pozornost smo namenjali starejšim občanom in skupinam prebivalcev s posebnimi potrebami, ki imajo omejen dostop do knjižničnih storitev ali pa sami niso mogli obiskovati knjižnice.

Ponudbo smo krepili s storitvami, kot so ponudba elektronskih podatkovnih zbirk, zvočnih knjig in elektronskih knjig, dostopnih na daljavo. Tako smo omogočali našim uporabnikom, da so lahko storitve knjižnice koristili tudi od doma. S knjižničnim gradivom smo podpirali formalno izobraževanje od osnovne šole do fakultete, pa tudi neformalno izobraževanje. Z digitalizacijo kulturne dediščine smo postali aktivni soustvarjalci slovenske digitalne knjižnice, z različnimi prireditvami in dogodki pa smo aktivno soustvarjali kulturno podobo naših krajev in s tem kulturni razvoj posameznikov. Z usposabljanjem za samostojno uporabo različnih podatkovnih virov smo razvijali in spodbujali informacijsko opismenjevanje že pri najmlajših. Ob vsem naštetem pa smo ves čas izvajali naše temeljno poslanstvo, ki je nuditi kakovosten in širok izbor kakovostnega knjižničnega gradiva in ostalih kredibilnih informacijskih virov za informiranje, izobraževanje, raziskovanje, razvedrilo ter kulturne potrebe uporabnikov.

Zavod izkazuje za leto 2023 pozitiven rezultat poslovanja v višini 1.422 €.

Celoten prihodek knjižnice je v letu 2023 znašal 469.438 €, odhodek pa 468.016 €.

Skrbeli smo, da smo delo opravili v skladu s predpisi, sredstva pa trošili namensko, gospodarno in učinkovito.

Največji strošek v strukturi vseh odhodkov zavoda predstavljajo stroški dela.

V zavodu je bilo v prvi polovici leta zaposlenih osem, v drugi polovici pa devet javnih uslužbencev.

Precejšen strošek je bil tudi nakup knjižničnega gradiva. V preteklem letu smo za to namenili 73.822€, nakupili pa smo 3.004 enot knjižničnega gradiva, skupni dotok gradiva pa je bil 3.771 enot.

Lastna sredstva smo pridobivali s članarinami, zamudninami, fotokopiranjem, vstopnino v muzejski zbirki ter s prodajo knjig, ki smo jih izdali v preteklih letih.

CENIK STORITEV OSREDNJE KNJIŽNICE MOZIRJE za leto 2023

1. LETNA ČLANARINA

Zaposleni	13,00 EUR
Upokojenci, gospodinje	8,00 EUR
Študenti	8,00 EUR
Dijaki, učenci, predšolski, brezposelni, invalidi	0,00 EUR
Pravne osebe	17,00 EUR

2. OBRABNINA VIDEOKASET, DVD-jev, CD-ROM-ov

Videokasete, DVD - 1 enota za 7 dni	brezplačno
CD-ROM - 1 enota za 14 dni	brezplačno
brez možnosti podaljšanja	

3. ZAMUDNINA ZA ENOTO za 1 dan

Knjige, tekoče publikacije, avdio kasete, zgoščenske	0,20 EUR
Videokasete, DVD	1,30 EUR
CD-ROM, igrače	0,20 EUR
Uničena, pokvarjena, izgubljena videokaseta, DVD, igrača	30,00 EUR

4. OPOMINI

1. opomin	2,00 EUR
2. opomin	2,50 EUR
3. opomin	3,00 EUR
4. opomin	3,50 EUR
Izterjava na domu	17,00 EUR

5. FOTOKOPIRANJE, VEZAVE, PLASTIFIKACIJA

A4 črnobelo	0,10 EUR
A4 barvno	0,60 EUR
A3 črnobelo	0,15 EUR
A3 barvno	1,00 EUR
A4 - folija	0,40 EUR
Vezava - spirala	1,50 EUR
Vezava - termična	2,10 EUR
Plastifikacija A4	0,70 EUR
Plastifikacija A3	0,90 EUR

6. RAČUNALNIŠKE STORITVE

Izpis iz računalnika A4 -1 list (črnobelo)	0,10 EUR
Izpis iz računalnika A4 - 1 list (barvno)	0,60 EUR
Izpis iz računalnika A3 - 1 list (črnobelo)	0,15 EUR
Izpis iz računalnika A3 - 1 list (barvno)	1,00 EUR
Izpis - transakcija izposoja/vračilo pri članu	0,85 EUR
Digitalno posredovanje - skeniranje (1 stran)	0,10 EUR
CD	0,60 EUR

7. MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA

1 knjižnična enota	10,00 EUR
1 knjižnična enota iz knjižnic celjskega območja	Brezplačno
Nadomestilo za neprevzeto gradivo	4,00 EUR

8. DRUGO

Nadomestilo za poškodovano ali izgubljeno knjigo	4,20 EUR + nakup nove knjige
Nadomestilo za uničeno nalepko s črtno kodo	0,80 EUR

Telefonsko obvestilo o rezerviranem gradivu	0,60 EUR
Izgubljena ali uničena izkaznica s črtno kodo	10,00 EUR
Izdelava bibliografskega zapisa	12 EUR/uro
Galerija Mozirje – obratovalni stroški	50,00 EUR